

Handläggare
Åsa Winfridsson
Telefon: 08-508 14 152

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2018-03-22

Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2018- 2021

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr 3.1.1-529/2017

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Gunilla Ekstrand
Avdelningschef

Sammanfattning

Förvaltningen ser positivt på förslaget till program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2018-2021, förkortat ANDT. Programmet syftar till att lyfta fram utvecklingsområden för staden och verksamheterna i ANDT-relaterade frågor, med det övergripande målet att Stockholm ska vara en stad fri från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol samt med ett minskat tobaksbruk.

Programmet består av sex långsiktiga mål, som följs av delmål och förslag till aktiviteter, samt indikatorer för programperioden 2018-2021 och följer de nationella och regionala målen. Förvaltningen lämnar några synpunkter på ansvarsfördelningen kring det dopningsförebyggande arbetet och på förslaget på hur 2 av indikatorerna ska mätas men anser i övrigt att programmet kommer att kunna bidra till likställighet i staden och ser positivt på att det integreras med övrigt förebyggande arbete i staden.

Bakgrund

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd har fått Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopnings och tobakspolitiken 2018-2021 för remissyttrande. Remissen har sänts till samtliga

stadsdelsnämnder, kommunstyrelsen, samtliga stadens facknämnder och bolag samt en mängd övriga remissinstanser.

Ärendet

Socialnämnden fick i budget 2017 i uppdrag att revidera stadens ANDT-program då det förra programmet sträckte sig till år 2012. Det nu föreslagna programmet är tvärsektoriellt och ett stadsövergripande styrdokument för alla nämnder och bolagsstyrelser i Stockholms stad.

Programmets mål

En stad fri från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk är det övergripande målet med programmet. För att nå det övergripande målet finns sex långsiktiga mål. De långsiktiga målen är samma som i regeringens nationella ANDT-strategi för åren 2016-2021 och följer därmed även den regionala strategin för ANDT-arbetet i Stockholms län 2017-2020.

Långsiktiga mål

Mål 1: Tillgång till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak ska minska

Mål 2: Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller debuterar tidigt med alkohol ska successivt minska

Mål 3: Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska

Mål 4: Kvinnor och män samt flickor och pojkar med missbruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet

Mål 5: Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska

Mål 6: En folkhälsobaserad syn på ANDT inom EU och internationellt

För varje långsiktigt mål finns i programmet prioriterade delmål. Delmålen är framtagna utifrån ANDT-situationen i Stockholm, utifrån kunskap och forskning inom ANDT-området, samt genom inhämtad kunskap från stadens medarbetare och samverkanspartner. Delmålen är tänkta att implementeras i stadens styrning och lednings modell, ILS, genom årliga verksamhetsplaner.

Programmets målgrupper

Programmet omfattar alla invånare i staden, samt Stockholms stad som arbetsgivare. Särskilt prioriterade är barn och unga som ska skyddas från eget och andras bruk av ANDT. Programmet vänder sig även till andra prioriterade målgrupper såsom föräldrar, HBTQ-personer, nyanlända och ensamkommande barn.

Programmet innehåll

Programmets innehåll är brett och innefattar tillgänglighetsbegränsande arbete, skydd av barn och unga, förebyggande arbete, tidiga insatser, vård och behandling samt viljeriktningar för samarbetet med andra länder, framför allt inom Europa och EU.

Programmet genomsyras av flera viktiga perspektiv, som gäller för alla långsiktiga mål och delmål i programmet: jämlikhetsperspektiv, HBTQ-perspektiv, barnrättsperspektiv samt jämställdhetsperspektiv.

Den kartläggning av ANDT som programmet grundas i beskriver skillnader och likheter mellan kvinnors-, mäns-, flickors- och pojkars konsumtion och skador av ANDT. I kartläggningen framgår att Stockholms stad har utmaningar med högre alkohol och narkotikakonsumtion, mer skador och högre andel som uppger att de påverkas negativt av att andra personer använder alkohol och narkotika än övriga länet och riket.

Sambandet mellan alkohol-, narkotika- och dopningsanvändning och förekomsten av våld och olyckor är välbelagt. Att minska användningen av alkohol, narkotika och dopning bland stadens invånare är därmed viktigt för att också minska förekomsten av våld.

I programmet föreslås bland annat kompetenshöjande aktiviteter riktade till personal inom stadens verksamheter för att nå delmålen.

Programmets uppföljning

Programmets delmål ska följas upp av respektive nämnd och bolag under gällande programperiod. För varje delmål pekas berörda nämnder ut. För att underlätta uppföljningen innehåller programmet förslag på indikatorer kopplade till några av delmålen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningarna för kultur, fritid och demokrati, individ och familjeomsorg barn och unga och individ och familjeomsorg vuxna.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att förslaget till program är välgrundat och förankrat utifrån kartläggningar i staden, aktuell forskning samt överensstämmer med stadens långsiktiga mål. Förvaltningen ser positivt på att programmet tar ett helhetsgrepp över ANDT-området och att det följer de nationella och regionala målen.

Det faktum att det ska integreras i stadens ordinarie uppföljningssystem innebär att ANDT-arbetet nu kommer att kunna bidra till likställighet i staden samt att det integreras med övrigt förebyggande arbete i staden.

Förvaltningen ser positivt på att det tydligt framgår i programmet vilka målgrupper som är särskilt prioriterade och vilka verksamheter som har särskilt ansvar för att bedriva arbetet och hur arbetet ska följas upp.

Förvaltningen anser att ansvaret för att uppmuntra kommersiella träningsanläggningar att arbeta dopningsförebyggande ska ligga på idrottsnämnden. Skälet är att idrottsnämnden har krav på dopningsförebyggande arbete på stadens egna gym och därför har störst kompetens i frågan.

Så som anmälningssblankett och Paraplysystemet idag är utformat ställer sig förvaltningen tveksam till möjligheten att kunna mäta enligt förslaget på två av indikatorerna under mål 5, delmål - Stärkt barnperspektiv inom socialtjänsten. Det gäller indikatorerna antal inkomna anmälningar/ansökningar respektive inledda utredningar gällande pojkar och flickor 0-17 år till föräldrar med missbruk. Om denna typ av statistik kunde föras ser förvaltningen ökade möjligheter till att planera verksamheten mer ändamålsenligt utifrån de behov som kan tänkas finnas. Detta förutsätter att sådan behandling av personuppgifter är förenlig med lagstiftning.

Förvaltningen ser positivt på förslaget till programmet för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2018-2021 med de ovan angivna synpunkterna. Förvaltningen föreslår Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilagor

1. Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2018-2021, med definitioner och begrepp och tabell med programmets mål och delmål

2. Konsumtion och skador av alkohol, narkotika, dopning och tobak i Stockholms stad